

Силабус курсу:

ФІЛОСОФІЯ НАУКИ ТА ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

<i>Ступінь вищої освіти:</i>	доктор філософії
<i>Спеціальність:</i>	011
<i>Рік підготовки:</i>	1
<i>Семестр викладання:</i>	1
<i>Кількість кредитів ЄКТС:</i>	3
<i>Мова(-и) викладання:</i>	українська
<i>Вид семестрового контролю</i>	залік

Автор курсу та лектор:

д-р культурології, проф., Смоліна Ольга Олегівна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

професор кафедри господарсько-правових та суспільно-політичних дисциплін

посада

smolina@snu.edu.ua

Е-кампус, за
розкладом

електронна адреса

+380993492455

телефон

месенджер

консультації

Викладач практичних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

* – 1) дані підрозділи вносяться до силабусу в разі, якщо практичні та (або) лабораторні заняття проводить інший викладач, котрий не є автором курсу та лектором; 2) припустимо змінювати назву підрозділу на «**Викладач лабораторних та практичних занять:**», якщо лабораторні та практичні заняття проводить один викладач, котрий не є автором курсу та лектором.

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Наведені в курсі матеріали спрямовані на формування у здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти розуміння місця науки в світоглядних орієнтирах людини, сприйняття науки як динамічного явища, що змінює свої парадигми, картину світу, підходи, методології.

Принципи етики та академічної доброчесності покладено в основу курсу як необхідні умови якісного (а точніше, наукового взагалі) сучасного дослідження, конкурентоспроможного в світовому контексті.

Завданнями курсу є: освітлення динаміки науки, її історичних та сучасних парадигм, стану розвитку сучасної науки, світової та вітчизняної, круг її основних проблем; загальнонаукові методологічні підходи, методи, принципи; поняття «академічна доброчесність», «плагіат» та його види, основні етичні принципи Кодексу вченого України, основні положення Кодексу академічної етики СНУ ім. В. Даля.

Засвоєння курсу дозволить здобувачам визначати актуальність обраної наукової та галузевої проблематики відповідно до парадигми та проблем сучасної науки, обирати відповідні до галузі знань та тематики дослідження наукові методи, уникати академічного плагіату в наукових роботах, бути борцем за академічну доброчесність, поводитися відповідно до принципів Кодексу вченого України та Кодексу академічної етики СНУ ім. В. Даля.

Результати навчання:

ПР 2. Знання основних філософських методологічних підходів до організації виховного процесу в контексті варіативності виховних практик.

ПР 3. Знання сучасних наукових підходів до розуміння природи й сутності людини, сутності, духовно-культурних цінностей виховання.

ПР 8. Уміння прогнозувати на основі філософських знань розвиток сучасної науки.

ПР 14. Уміння використовувати міждисциплінарний та трансдисциплінарний підходи до аналізу педагогічних явищ та процесів.

ПР 16. Уміння моделювати систему роботи щодо формування духовно-культурних цінностей виховання у студентської молоді.

ПР 17. Уміння аналізувати виховні феномени у світі збільшення міри свободи, оптимізації процесів соціалізації та індивідуалізації, послідовної аксіологізації та особистісно-діяльнісної спрямованості освіти.

ПР 19. Уміння застосовувати методи математичної обробки експериментальних даних та оцінки їх точності та достовірності.

ПР 20. Уміння враховувати в педагогічній діяльності вікові, гендерні та психологічні особливості студентів.

ПР 21. Уміння виступати перед аудиторією: викладати навчальний матеріал, надавати професійні знання, власні обґрунтування та висновки до фахівців і широкого загалу, вести дискусію.

ПР 24.Здатність до самоменеджменту, постійного саморозвитку і самовдосконалення у професійній сфері.

ПР 25. Здатність створювати рівноправну і справедливую атмосферу у колективі, що мотивує працівників до об'єднання та руху до спільної мети.

ПР 26.Здатність керуватись етичними нормами, цінувати та поважати різноманітність та мультикультурність у наукових дослідженнях.

Передумови до початку вивчення: Знання з філософії та етики в обсязі бакалаврської, магістерської програми або рівня спеціаліст.

Мета курсу (набуті компетентності)

Внаслідок вивчення цього навчального курсу здобувач вищої освіти набуде таких компетентностей:

ЗК 1. Здатність формувати системний науковий світогляд, професійну етику, загальнокультурний кругозір.

ЗК 2. Здатність до самоменеджменту, постійного саморозвитку і самовдосконалення у професійній сфері.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 4. Здатність до толерантного сприйняття різних ідей, принципово нових точок зору на факти дійсності.

ЗК 5. Здатність використовувати потенціал креативності в генеруванні педагогічних ідей та досягненні наукових цілей.

ЗК 6. Здатність застосовувати закони формальної логіки в процесі інтелектуальної діяльності. Вміння робити узагальнення і висновки.

ЗК 10. Здатність здійснювати комплексні дослідження, у тому числі міждисциплінарні, на основі цілісного системного наукового світогляду.

ЗК 11. Здатність керуватись етичними нормами та дотримуватись етики поведінки у наукових дослідженнях.

ФК 2.Уміння орієнтуватися в сучасних тенденціях розвитку теорії та методики виховання.

ФК 3. Здатність до теоретичного критичного аналізу педагогічних теорій, концепцій, систем і практики навчання і виховання.

ФК 4. Здатність прогнозувати вплив суспільних перетворень на зміну ціннісних орієнтирів учнівської молоді.

ФК 6. Здатність узагальнювати і критично оцінювати наукові результати, отримані іншими науковцями, виявляти і формулювати актуальні науково-педагогічні проблеми.

ФК 7. Здатність на основі сучасних наукових досягнень визначати мету, завдання дослідження, адекватні їм методи дослідження, розробляти програму науково-педагогічного дослідження.

ФК 8. Здатність до організації цілісного науково-педагогічного дослідження.

ФК 12. Розуміння різних контекстів, в яких навчання та виховання можуть мати місце.

ФК 15. Здатність розробляти інструментальні методи оцінювання результатів навчання, виховання і чинників, що їх визначають.

ФК 16. Здатність відбирати, узагальнювати і адаптувати результати сучасних міждисциплінарних досліджень у процесі викладання педагогічних дисциплін у закладах вищої освіти.

ФК 18. Здатність критично оцінювати власні дослідження у контексті результатів сучасних наукових досліджень.

ФК 23. Обирати в усному і писемному педагогічному мовленні найдоцільніші формули мовленнєвого етикету.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Основні положення філософії науки. Динаміка науки	2/0/2	Поняття науки. Статус науки. Основні критерії науковості. Форми наукового знання. Підходи до періодизації наукового знання. Переднаука. Класична наука. Некласична наука. Постнекласична наука. Постмодерн і філософія постмодерну.	Участь в обговоренні Індивідуальні завдання
2.	Загальна характеристика наукової теорії. Концепції істини в науковому пізнанні	2/0/2	Поняття наукової теорії та її структура. Стандартна концепція наукової теорії та практика наукових досліджень. Пізнавальний статус теорії. Функції теорії. Поняття «істина» в науковому пізнанні. Концепції наукової істини.	Участь в обговоренні Індивідуальні завдання
3.	Метод і методологія наукової діяльності	2/0/2	Роль і місце метода в системі пізнавальної діяльності. Структура наукового метода. Генеза наукових методів. Класифікація наукових методів.	Участь в обговоренні Індивідуальні завдання
4.	Академічна доброчесність та академічний плагіат	2/0/2	Поняття академічної доброчесності: історія, сучасний стан. Основні положення концепції академічної доброчесності. Поняття плагіату та академічного плагіату. Види академічного плагіату. Шляхи запобігання академічного плагіату.	Участь в обговоренні Індивідуальні завдання
5.	Етика в науковій та професійній сфері	2/0/2	Поняття про мораль та етику. Мораль і право, мораль і звичай: спільне та відмінне. Сучасна етика. Сфери суспільного життя, цікаві з точки зору етики та етичного регулювання. Етика як наука та етика в науці. Професійна етика: основні положення.	Участь в обговоренні Індивідуальні завдання
6.	Етичний кодекс вченого України: основні положення	2/0/2	Мета, завдання та принципи «Етичного кодексу вченого України». Етика наукових досліджень. Учений як автор. Учений як викладач. Учений як консультант чи експерт. Учений як громадянин. Кодекс академічної етики СНУ ім. В. Даля: основні положення.	Участь в обговоренні Індивідуальні завдання

Рекомендована література

1. Бралатан В. П., Гуцаленко Л. В., Здирко Н. Г. Професійна етика. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2011. 252 с.
2. Гончаренко С. Етика науки і етичний кодекс ученого // Наукові записки. Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти. 2011. Випуск 2. С. 3-12.
3. Гринів О. І. Філософія: курс лекцій для аспірантів. Львів : Тріада плюс, 2016. 364 с.
4. Добросесність та етика. Навчальний посібник URL : https://www.unodc.org/documents/e4j/IntegrityEthics/E4J_Integrity_and_Ethics_Teaching_Guide_final_UKR.pdf
5. Етичний кодекс вченого України. НАН України, 2009.
6. Закон України «Про авторське право та суміжні права» URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>
7. Кодекс наукової етики / Всеукраїнська громадянська організація «Українська федерація вчених» // Наука і наукознавство, 2005. № 3. С. 31–37.
8. Кун Т. Структура наукових революцій. К.: Port-Royal, 2001. 228 с. URL : <http://litopys.org.ua/kuhn/kuhn.htm>
9. Навчальний посібник з курсу «Професійна етика вищої освіти» для осіб, що навчаються в магістратурі за спеціальністю «Педагогіка вищої школи». / А.П. Алексеєнко, К.І. Карпенко, Л.О. Гончаренко, В.В. Дейнека. Харків: ХНМУ, 2015. 77 с.
10. Професійна етика юриста : навчально-методичний посібник (у схемах) / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара. Львів: ПП «Арал», 2018. 108 с. URL : <http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2357/1/%D0%9F%D0%95%D0%AE%D0%A0.pdf>
11. Філософія для аспірантів : конспекти : навч.-метод. вид. / за ред А. Синиці. Львів : Ліґа-Прес, 2017. 90 с.
12. Філософія науки : підручник / І. С. Добронравова, Л. І. Сидоренко, В. Л. Чуйко та ін. ; за ред. І. С. Добронравової. К. : ВПЦ "Київський університет", 2018. 255 с.

Електронні інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека “psylib” (психологія, філософія, релігія, культурологія, методологія та ін.) <http://www.psylib.kiev.ua>
2. Електронна бібліотека кафедри філософії та методології науки філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка <http://www.philsci.univ.kiev.ua/UKR/index.html>
3. Електронна бібліотека «Платон. Філософія без меж» <https://platona.net/>
4. Нормативні документи з підготовки, захисту дисертації та публікації наукових статей: [http://sslab.com.ua/Home/Post/51/vsya-normativka-z-p%D1%96dgotovki-zaxistudisertac%D1%96%D1%97-ta-publ%D1%96kac%D1%96%D1%97-naukovix-statej-\(stanom-na-22-zhovtnya-2019-r\)?fbclid=IwAR1ydnAiWlvq6aK1MRMrxa307gqAlp9pbeXKJhdCm47l5Jn446KbXLaTv0M](http://sslab.com.ua/Home/Post/51/vsya-normativka-z-p%D1%96dgotovki-zaxistudisertac%D1%96%D1%97-ta-publ%D1%96kac%D1%96%D1%97-naukovix-statej-(stanom-na-22-zhovtnya-2019-r)?fbclid=IwAR1ydnAiWlvq6aK1MRMrxa307gqAlp9pbeXKJhdCm47l5Jn446KbXLaTv0M)
5. Українські матеріали та ресурси з академічної доброчесності: <https://www.skeptic.in.ua/integrity/>

6. Committee on Publication Ethics (COPE): <https://publicationethics.org/>

Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія науки та професійна етика» (для аспірантів спеціальності 081 Право) / Укл.: О.О. Смоліна. Київ: СНУ ім В. Даля. 2024. Електронне видання.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	30
Індивідуальні завдання	30
Залік	40
Разом	100

Шкала оцінювання знань студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Здобувач може пройти певні онлайн-курси, які пов'язані з темами дисципліни, на онлайн-платформах. При поданні документу про проходження курсу здобувачу можуть бути перезараховані певні теми курсу та нараховані бали за завдання.

Під час виконання завдань здобувач має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Списування є забороненим.

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана.

Поведінка в аудиторії:

На заняття здобувачі вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Під час занять здобувачі:

- не вживають їжу та жувальну гумку;
- не залишають аудиторію без дозволу викладача;
- не користуються мобільним телефоном (та іншими пристроями) та навушниками для прослуховування (споживання) будь-якого контенту (інформації);
- не заважають викладачу проводити заняття.

Під час контролю знань здобувачі:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.